पि । सं° अन्तेष्वनूकान्तेषु · पूर्वासपत्ना प्रागनूकमुत्तरेण द्वितीये लोके अपरा अनूकं दक्षिणेन द्वितीये लोके दक्षिणा तिर्यगनूकं पूर्वेण द्वि°के उत्तरासपत्ना तिर्यगनूकमपरेण द्वि°के । दक्षिणयोररत्न्यन्तरम् ॥२॥ पञ्चमी च पद्या भवति प्राग्लक्षणा · आश्विनीवदित्यर्धपद्ये मा भूतामिति । सं° दक्षिणस्यां दिश्युपधीयमानयोर्दक्षिणापञ्चम्योरसपत्नयोः अरत्निप्रमाणमन्तरालं भवति अतश्च भिन्नयोर्लोकयोरुपधानविधानात् ते द्वेऽअपि पद्ये भवतः । अग्ने ज्ञातानिति (१५.१-३) प्रतिमन्त्रम् ॥३॥ असपत्नोपधानम् । सं° पञ्चभिर्मन्त्रैः ।

पश्चिमा द्वितीया ॥४॥ उपधीयते । विराजो दश-दश प्रतिदिशं पुरस्तात्प्रथममेवश्छन्द इति (१५.४-५) प्रतिमन्त्रम् ॥५॥ बहिर्विराजत्वे च सर्वाः पद्या भवन्ति।

गायत्र्यसपत्ना गणमध्येऽसम्भवात् ॥६॥ गायत्र्य इष्टका असपत्नाश्च विराड्गणस्य मध्ये भवन्ति न हि विराड्गणस्य बहिः सम्भवः । सं° विराजश्च प्राप्तऽएव तथोपधेयाः यथा गायत्र्य[ऽ]सपत्नाश्च विराड्गणस्य मध्ये भवन्ति · कुतः तासां नियतस्थानत्वात् · कथम् · उल्लिग्भ्यो वापरा अर्धपद्या उपधाय ॥७॥ उल्लिहामत्रानुपहितत्वात्तल्लोकस्यापराः अर्धपद्या विराजो भवन्ति । सं° वावधारणे · पुरस्ताद्विराज उल्लि°पराः उपहितानामुल्लिहां पश्चात्तस्मिन्नेव लोकेऽर्ध°द्या उपधेयाः · एवमुल्लिहोऽप्यर्धपद्या उपधाय · एवं कृते विराजां व्यवहितोपधानं कृतं न भवति । असपत्नास्पृशोऽन्यतोऽन्तराः ॥८॥ सं° अन्यतोऽन्यासु तिसृषु दिक्षु विराजोऽस°शोऽसपत्नासंलग्ना असपत्नाभ्योऽन्तरा मध्यवर्तिलोकेषूपधेयाः ।

सर्वतोऽषाढविलायाꣳ स्तोमभागा रश्मिना सत्यायेति (१५.६-१) प्रतिमन्त्रम् ॥१॥ उपधीयन्ते । सं° सर्वतः सर्वासु दिक्षु । पञ्चदश दक्षिणेनानूकम् ॥१०॥ तत्र चानूकमभितोऽर्धपद्ये । सं° एतासां मध्ये प°श स्तोमभागाः प्रागनूकं दक्षिणेनोपदधाति अर्थाच्चतुर्दशोत्तरेण प्रागनूकमिति · अत्र विभागः पूरणकृता कृतः (इष्टकापूरण° २.१९-२२) अष्टौ पुरस्तात्स्तोमभागाः पश्चाच्च दक्षिणतः सप्तोत्तरतः शिष्टा इति । वेषश्रीः क्षत्राय क्षत्रं जिन्वेति[1] त्रिꣳशत्तमीमेके ॥११॥ उपदधति एके नेति (८.५.३.८) । पुरीषमास्वावपति मन्त्रेण वा ताप-

1) Kâṇva, see Vâj. S. pag. ४८७.